
Оперативни насоки
за Единиците на локалната самоуправа
за изразување интерес за учество во проектот

„Зајакнување на општинските совети“

Општинска грантова шема (ОГШ) 2019-2020

Септември 2019

СОДРЖИНА

Вовед

1. Која е главната цел на проектот?
2. Кој може да изрази интерес за учество во проектот?
 - 2.1. Кој не може да изрази интерес за учество на во проектот?
 - 2.2. Други прашања поврзани со прифатливоста на пријавите
3. Колкаво е времетраењето на проектот?
4. Која е временската рамка за спроведување на планираните активности?
5. Финансиска и нефинансиска придобивка за учесниците во проектот?
6. Кофинансирање од страна на општините
7. Трошоци кои не се покриваат од страна на проектот
8. Каде да ја доставите пријавата и рокот за доставување?
9. Евалуација на пријавите и избор на општините
10. Како е организирана постапката за евалуација и избор?
11. Критериуми за евалуација
 - 11.1. Критериумите за исполнување на условите
 - 11.2. Критериуми за избор
 - 11.3. Дополнителни критериуми
12. Склучување на договори

Вовед

Појдовните истражувања и анализи спроведени од страна на УНДП и други меѓународни организации преку различни методи на истражувања, покажаа дека статусот, работата и ефикасноста на општинските совети не ги исполнува законските и практичните очекувања. Имено, избраните членови на општинските совети не поседуваат предзнаења и потребна подготвеност за да одговорат на задачите и предизвиците кои им претстојат.

Од друга страна, општинските советници иако избрани во непосредни избори со цел претставување на граѓаните и нивните интереси, тие многу ретко имаат непосредна интеракција со нивните бирачи, додека контактите и поврзаноста со советници од другите општини како начин на комуникација и меѓусебна поддршка е речиси непостојка.

Истовремено, планирањето и буџетирањето вообичаено го врши општинската администрација при што советниците во голема мера се во улога на набљудувачи. На овој начин приоритетите за трошење на општинските средства не се предмет на активно вклучување и надзор на јавноста. Можеме да заклучиме дека општинските совети се дел од една поголема општествена слика во која владините институции на сите нивоа не успеваат да ги исполнат своите обврски за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите и да поттикнат кохезијата во едно разновидно и мултиетничко општество. Квотите за изборните листи придонесоа кон застапеност на жените во локалните совети на приближно една третина од целото членство, но прашањата за еднаквоста на мажите и жените се уште ретко се забележуваат во дебатите на советите или пак одлуките за распоредување на трошоците на општините. Малку совети во државата имаат претседателки жени, додека извршните функции се претежно пополнети од страна на мажите. Одлуките за трошење на општинските средства честопати се носат без да се земат во предвид специфичните потреби на различните етнички заедници.

Со цел надминување на горенаведените недостатоци, Програмата за развој на Обединетите нации (UNDP) , го спроведува проектот „Зајакнување на општинските совети“ кој е финансиран од Швајцарската агенција за развој и соработка (SDC).

Цел на проектот е да ги заживее општинските совети и да ја зајакне нивната улога во локалниот триаголник на власта преку обезбедување на нови знаења за членовите на општинските совети, поддршка преку вмрежување на советниците од сите општини на Република Македонија и пошироко како и поддршка во олеснување на комуникацијата помеѓу заедницата и советите како начин на подобрување на транспарентноста и отчетноста на локалната власт.

За да се постигнат очекуваните резултати на проектот, активности ќе се спроведуваат во три одделни компоненти, и тоа:

Компонента 1 - Јакнење преку развивање на капацитетите на членовите на Советот на општините врз основа на традиционални и иновативни методологии;

Компонента 2 - Зајакнување на советите на општините преку финансиска поддршка (мали грантови) за приоритетни активности на општините што се избрани врз основа на јавни консултации; и

Компонента 3 - Зајакнување преку вмрежување, кодификација, институционализација и одржливост.

За времетраењето на проектот 2016 – 2020 година, вкупно 24 општини ќе бидат директно вклучени во спроведување на проектот. Од август 2016 год. досега во проектот директно се

вклучени петнаесет општини¹ кои што беа избрани во рамки на подготвителната фаза на проектот во 2015 година, како и на првиот јавен повик спроведен во 2018 година. Овие општини беа избрани преку креирање на примерок на различни типови на општини и истите опфаќаат урбани и рурални општини, различен број на жители, општини од различни региони, општини раководени од позиција и опозиција, општини со негативни ревизорски извештаи, општини со блокирани сметки, и др.

Преку овој повик за изразување на интерес за учество во проектот „Зајакнување на општинските совети“, ќе се избрат дополнителни 9 општини кои ќе бидат вклучени во проектот од ноември 2019 година.

Овие оперативни насоки ги обезбедуваат суштинските процедури и критериуми за избор и учество во проектот на УНДП „Зајакнување на општинските совети“.

1. Која е главната цел на проектот?

Главната цел на проектот „Зајакнување на општинските совети,, е да обезбеди поддршка на општинските совети да станат по ефективни и автономни тела, подобро да се справуваат со влијанието на извршната власт, преку соодветно исполнување на својата уставно доделена улога на законодавство, надзор и застапување. За возврат, овие напори ќе ја зголемат транспарентноста и отчетноста на градоначалникот кон Советот и на општината кон граѓаните, и ќе се подобрат условите за живот во локалната заедница преку успешно спроведување на приоритетни проекти на заедницата.

2. Кој може да изрази интерес за учество во проектот?

На овој повик може да изразат интерес **сите единици на локалната самоуправа во Република Македонија** освен општините кои што во моментот учествуваат во проектот.

2.1. Кој не може да изрази интерес за учество во проектот?

На овој повик не може да изразат интерес други правни и физички лица кои немаат статус на единица на локална самоуправа.

2.2. Други прашања поврзани со подготовка на пријавите

Една општина може да поднесе само **една пријава**. Само избраните општини ќе потпишат **Меморандум за разбирање и Договор со канцеларијата на УНДП**.

Во прилог на пријавата се приложува и Писмо за обврзување (анекс 1 од пријавата) со потпис на претседателот на советот на општината и на градоначалникот и печат на општината, меѓу другото и за почитување на целите на проектот и на принципите за транспарентност, отчетност и одговорност при спроведувањето на проектот.

¹ Струмица, Валандово, Свети Николе, Чаир, Велес, Охрид, Куманово, Струга, Гостивар, Брвеница, Желино, Центар, Кавадарци, Кочани и Могила

3. Колкаво е времетраењето на проектот?

Времетраењето на активностите со новите девет селектирани општини е **14 месеци**, и истите се предвидени да започнат со имплементација во ноември 2019 год. и да завршат во декември 2020 год.

4. Која е временската рамка за спроведување на планираните активности?

Поединечните активности со селектираните општини ќе се реализираат во **две фази**, и тоа во:

- во **првата фаза** (во периодот **ноември 2019 – јуни 2020** год.) ќе се спроведат предвидените активности за зајакнување на капацитетите на членовите на советите на ЕЛС преку реализација на Програмата за развој на капацитетите, вмрежување на советниците и избор на приоритетни проекти на заедницата преку партиципативен пристап (форуми во заедницата),
- во **втората фаза** (во периодот **јуни – декември 2020** год.) ќе се реализираат приоритетните проекти на заедницата избрани преку партиципативен пристап.

5. Придобивки од учество во проектот

Општините кои ќе бидат селектирани за учество во проектот ќе стекнат одредени нефинансиски како и финансиски придобивки.

Во рамки на нефинансиските придобивки, членовите на Советите на селектираните општини ќе се здобијат со можноста за учество на обуки, настани за вмрежување на советниците, семинари и конференции и студиски посети. Истовремено, советите и општините ќе имаат можност да учествуваат во активности за зајакнување на транспарентноста, отчетноста и на граѓанското учество. Горенаведените придобивки ќе им помогнат на советниците да ги зајакнат своите капацитети за поуспешно вршење на своите надлежности.

Во рамки на финансиските придобивки, општините ќе добијат средства во вкупен износ од **62.000 УСД**, поточно:

- **12.000 УСД** за воведување на најмалку една иновативна иницијатива за транспарентност и граѓанско учество, и
- **50.000 УСД** за реализација на 1 до 3 приоритетни проекти за заедницата избрани преку партиципативен пристап – користење на методологијата за спроведување на Форуми во заедницата.

6. Кофинансирање од страна на општините

Кофинансирање од страна на општините за учество во проектот не се бара. Истовремено, делумно финансирање на приоритетните општински проекти нема да се прифати. Ќе се направат сите напори да се осигура финансиската поддршка на општините да се координира со постоечките општински планови за инвестирање и паралелните општински иницијативи кои ја поддржуваат социјалната заштита и сличните цели.

Предуслов и единствена финансиска импликација за општините за учество во проектот е покривање на трошокот за ангажман на лиценциран модератор/модераторка на Форумите во заедницата или на Буџетските форуми.

7. Трошоци кои не се покриваат од страна на проектот

Трошоците кои се наведени подолу не се покриваат со финансиските средства со кои ќе се здобијат општините кои ќе бидат селектирани за учество во проектот:

- трошоци за ДДВ
- Плати за државните службеници и вработените во општините
- Персонален данок за лица кои се ангажирани за имплементација на проектните активности

8. Каде да ја доставите пријавата и рокот за доставување?

Општините кои ќе изразат интерес да учествуваат во овој проект, треба да поднесат комплетно досие согласно Оперативните насоки и барањата содржани во Пријавата. Пријавата се пополнува и поднесува на англиски јазик. Еден оригинал и две копии од комплетното досие за пријавување (со анекси) на англиски јазик, електронска верзија од Пријавата на USB, како и една копија од Пријавата на македонски јазик (т.е. на службените јазици во општината подносител) задолжително се доставуваат на следнава адреса:

Канцеларија на УНДП – Проект „Зајакнување на општинските совети“
ул. Јордан Хаџи Константинов – Џинот, бр. 23, Скопје.

Лица за контакт: Лејла Небиу Сулејмани, тел. 071 393 628 и Венцислава Лазаревска, тел. 070 477 516.

Со цел пријавите да бидат прифатени за евалуирање, истите мора да се добијат на рака, по пошта, или по курир на горенаведената адреса не подоцна од **10 октомври 2019 година до 16:00 часот**.

ВАЖНО

Ве молиме на пликото напишете: „Пријава на _____ (наведи го името на единицата на локална самоуправа) за изразување на интерес за учество во проектот „Зајакнување на општинските совети“. Пријавите во никој случај не смеа да се праќаат по факс или е-пошта. Ниедна пријава нема да биде примена по истекот на рокот.

9. Евалуација на пријавите и избор на општините

Евалуацијата и изборот на новите 9 општини кои ќе учествуваат во проектот во периодот 2019-2020 година ќе ја изврши тимот за евалуација и избор сочинет од претставници на УНДП и СДЦ. Листата со избраните општини ќе се разгледа и потврди од страна на Советодавниот комитет на проектот во кој учествуваат претставниците на Министерството за локална самоуправа (МЛС),

Министерството за финансии (МФ), Заедницата на единиците на локалната самоуправа (ЗЕЛС) и СДЦ.

Евалуацијата на предлозите се врши во **две фази**.

- **Фаза на претходна селекција** : Ова е првата фаза во процесот на евалуација. Се состои од проверка на добиените пријави за исполнување на условите, врз основа на списокот на критериуми за исполнување на условите (види 11.1).
- **Фаза на селекција**: Пријавите кои ќе ја поминат фазата на претходна селекција, продолжуваат со проверка на критериумите за избор, врз основа на табелата за евалуација (види 11.2). Тимот за евалуација ги оценува пријавите со давање бодови на одредени прашања, т.е. критериуми за избор.

10. Како е организирана постапката за евалуација и избор?

- УНДП ги евидентира сите пријави кои пристигнуваат.
- Членовите на тимот за евалуација и избор потпишуваат писмо за непристрасност пред да отпочне процесот на евалуација и избор.
- Тимот за евалуација и избор на општините е одговорен за евалуација на пријавите од аспект на административна прифатливост (исполнување на условите) и за евалуација на техничкиот квалитет на пријавите.
- Тимот за евалуација и избор на општините ја оценува секоја пријава врз основа на критериумите за исполнување на условите и критериумите за избор, води Записник и ги донесува своите препораки и одлуки во облик на Извештај од евалуацијата.
- Извештајот од евалуацијата се доставува до Советодавниот комитет на проектот за разгледување и потврда.
- Тимот за евалуација и избор на општините има право да се сретне со предложените општини за избор за разгледување и потврдување на податоците наведени во пријавата.
- УНДП писмено ги известува сите подносителите за резултатите од процесот на евалуација и избор.

11. Критериуми за евалуација

Тимот за евалуација ги прегледува сите примени пријави во согласност со критериумите кои се опишани подолу. Евалуацијата на пријавите се врши во две фази:

- Критериуми за исполнување на условите и
- Критериуми за избор.

11.1 Критериумите за исполнување на условите

1. Дали поднесувачот на пријавата има статус на единица на локална самоуправа?
2. Дали пријавата е проследена со Писмо за обврзување (анекс на пријавата) со потпис на претседателот на Советот на општината и градоначалникот и печат на општината?
3. Дали општината која изразува интерес за учество во проектот прифаќа да го покрие трошокот за ангажман на лиценциран модератор/модераторка на форумите во заедницата или буџетските форуми?

4. Дали општината која изразува интерес за учество во проектот прифаќа да се инсталира и администрира е-контролната табла на општинските веб-страници со податоци за извршување на буџетот на тромесечна и на годишна основа?
5. Дали општината која изразува интерес за учество во проектот прифаќа во својот Статут да ги воведо „Форумите во заедницата“ како механизам за партиципација/консултација со граѓаните при изборот на приоритетни проекти на заедницата? (доколку во моментот општината ги нема воведено „Форумите во заедницата“ во својот Статут)
6. Дали сите делови на пријавата се пополнети?
7. Дали е поднесен оригиналот (потпишан и со печат) и две копии од пријавата?
8. Дали е приложена и електронска верзија од пријавата?
9. Дали е вклучена една копија од пријавата на службениот јазик на општината која поднесува пријава (македонски или албански)?

Важно: Секоја пријава која нема да даде позитивен одговор (ДА) за сите горни критериуми за исполнување на условите, нема да биде земена предвид за понатамошна евалуација и избор.

11.2 Критериуми за избор

Пријавите кои ги поминале критериумите за исполнување на условите ќе бидат оценувани врз основа на критериуми за избор според утврдени критериуми и бодови, како што е изложено подолу во критериумите за евалуација.

Максималниот број бодови кој може да го добијат апликантите е 100. Само пријавите кои освоиле минимум 70 бодови ќе бидат земени предвид за избор, според рангирањето.

Критериуми за избор

	Максимум бодови	Прашање во пријава
А. Јасен буџетски календар и квалитативен преглед на предложениот буџет - степен на ангажираност на Комисијата за финансиско работење и буџет (КФБ) и на општинскиот совет	20	2А
A1. Дали во Вашата општина е донесен Буџетски календар од Советот на општината?	3	A1
A2. Ве молиме опишете го накучо процесот на подготовка на буџетскиот календар за 2019 година во вашата ЕЛС	3	A2
A3. Ве молиме опишете накучо на каков начин и во кој степен беше ангажирана Комисијата за финансиско работење и буџет во процесот на подготовка на буџетскиот календар за 2019 година во вашата ЕЛС	6	A3
A4. Ве молиме опишете накучо на каков начин и во кој степен беше ангажиран Советот на општината во процесот на подготовка на буџетскиот календар за 2019 година во вашата ЕЛС	6	A4
A5. Ве молиме опишете го процесот на имплементација на буџетскиот календар при подготвување на Буџетот на општината во тековната за наредната година:	2	A5
Б. Напори и постојни механизми за граѓанско учество (Форуми на заедниците и /или други механизми)	20	2Б

Б1. Ве молиме, наведете ги облиците преку кои го обезбедувате непосредното учество на граѓаните во одлучувањето во вашата општина	4	Б1
Б2. Ве молиме опишете го накусо последниот пример на кој сте обезбедиле учество на граѓаните во одлучувањето во вашата општина за иницијативи од интерес на граѓаните, бизнис секторот, НВО, маргинализираните и ранливи групи и други заинтересирани страни:	10	Б2
Б3. Дали во вашата општина се оддржуваат Форуми во заедницата	2	Б3
Б4. Доколку се оддржуваат, ве молиме наведете го бројот на одржани Форуми во периодот јануари 2015 – јуни 2019 година	4	Б4
В. Постоене на кадар за внатрешна ревизија и нејзино извршување	10	2В
В1. Ве молиме наведете го бројот на извршени внатрешни ревизии во вашата ЕЛС во периодот јануари 2015 – јуни 2019	3	В1
В2. Ве молиме наведете го бројот на извршени внатрешни ревизии во субјекти од јавен сектор на ниво на вашата ЕЛС (општината располага со основачките права) во периодот јануари 2015 – јуни 2019	1	В2
В3. Доколку во вашата општина нема внатрешен ревизор, ве молиме опишете накусо на кој начин се извршува внатрешната ревизија во вашата ЕЛС, односно дадете објаснување на кој начин добивате совет за остварување на целите на ЕЛС	3	В3
В4. Ве молиме наведете го бројот на извршени ревизии на финансиските извештаи во вашата ЕЛС во периодот јануари 2015 – јуни 2019	3	В4
Г. Квалитативен преглед на финансиските извештаи и извештаите на внатрешната ревизија и следење на подобрувањата	10	2Г
Г1. Ве молиме објаснете го процесот на разгледување на финансиските извештаи (општината, ЈП и ЈУ и други субјекти од јавниот сектор каде општината ги има основачките права) и извештаите на внатрешната ревизија од страна на Советот на општината и надлежните Комисии	5	Г1
Г2. Ве молиме опишете ги механизмите кои ги користи Советот на општината за следење на подобрувањата предложени со финансиските и ревизорските извештаи	5	Г2
Д. Реагирање на препораките на Комисијата за еднакви можности и на Комисијата за односи помеѓу заедниците	10	2Д
Д1. Дали во вашата општина постои Комисија за еднакви можности меѓу жените и мажите	2	Д1
Д2. Доколку оваа Комисија постои, ве молиме опишете на кој начин е вклучен Советот во разгледувањето на препораките на Комисијата	3	Д2
Д3. Дали во вашата општина постои Комисија за еднакви можности меѓу заедниците	2	Д3

Д4. Доколку оваа Комисија постои, ве молиме опишете на кој начин е вклучен Советот во разгледувањето на препораките на Комисијата	3	Д4
Ѓ. Подготвеност да се инсталира и администрира е-контролната табла на општинските веб-страници со податоци за извршување на буџетот на тромесечна и на годишна основа.	15	2Ѓ
Ѓ1. Ве молиме опишете на кој начин и каде вашата општина објавува податоци за финансиското работење и извршувањето на буџетот и колку често истите ги ажурира	6	Ѓ1
Ѓ2. Ве молиме наведете кои механизми ги користи вашата општина со цел да ја зајакне транспарентноста на нејзиното севкупно работење	9	Ѓ2
Е. Други прашања поврзани со работата на Советот на општината	15	2Е
Е1. Ве молиме наведете каков тип информации и документи поврзани со работењето на Советот на вашата општината се јавно достапни	5	Е1
Е2. Ве молиме наведете ги начините на кои членовите на советот на општината комуницираат со граѓаните	3	Е2
Е3. Дали во вашата општина постои определен термин за средба помеѓу членовите на советот со граѓаните	2	Е3
Е4. Доколку постои определен термин, ве молиме наведете колку често се организираат средбите	5	Е4
Максимум вкупен број бодови	100	

11.3 Дополнителни критериуми

Ако критериумите за избор ги исполнат повеќе од 9 општини ќе се применат и дополнителни критериуми за избор а преку кои ќе се обезбеди максимална рамнотежа помеѓу географските, етничките, родовите и политичките аспекти на ЕЛС, образовен и професионален статус на советниците, како и финансискиот и кадровиот капацитет на општините кои ќе бидат избрани за учество во проектот.

12. Случување на договори

УНДП го подготвува Меморандумот за разбирање и Договорот за соработка со кои подетално се уредуваат правата и обврските помеѓу УНДП и избраните општини. Јазикот на договорите за проектна соработка е англиски. Официјалниот почеток на спроведување на проектните активности е ноември 2019 година.